

ÚVODNÍK

V Česku byl letošní rok rokem „supervolebním“. Zvolili jsme novou poslaneckou sněmovnu, v polovině října se odehrály volby do jedné třetiny senátu a v Brně volby do městského zastupitelstva a zastupitelstev městských částí. Ovlivnili jsme tak skrze námi zvolené zástupce mnoho věcí na následující roky.

Letošní rok je současně typický tím, že značná část Čechů přijde do styku s politikou, ať chce nebo ne. Jsme tak konfrontováni s prvními škrty nově zformované pravicové vlády, které na vlastní kůži pocítí značná část občanů ve svých peněženkách: státní zaměstnanci na mzdách, lidé s postižením na snížení dávek, omezuje se porodné, jiné sociální dávky, podpora stavebního spoření... A šetření bude v příštích letech pokračovat. Se zásahem do našich peněženek si možná více uvědomujeme, jak důležité je dobře a zodpovědně spravovat naši zemi, jak nutnost úspor souvisí s uměním zodpovědně spravovat naše prostředky.

Pokud se v politice neangažujeme jakožto straníci a chceme se chovat občansky odpovědně, stojíme s každými volbami před dilematem, koho volit. Jsem toho názoru, že by volič především nikdy neměl rezignovat na svůj zdravý rozum. Měl by si na zásadní věci, o kterých příslušné volby budou rozhodovat, udělat vlastní názor a volit podle programu ty strany nebo osobnosti, které jsou jeho názorům nejbližší. Současně, myslím, není dobré stát se zavilým fanouškem určité politické strany. Podívám-li se do nedávné historie, celkem jsem si zoufal, když např. fanoušci jedné nejmenované pravicové strany považovali za normální, že i senioři, kteří jsou v ústavních zařízeních a měsíčně jim zbývá něco přes tisíc korun kapesného, mají platit poplatky u lékaře a za recepty, o vysokých platbách za léky ani nemluvě. Naopak zase řeči zástupců nejmenované levicové strany o tom, že šetřit není třeba a státní dluh se vlastně platit nemusí, jsou rozumně uvažujícímu člověku také poměrně nepochopitelné. Zachování zdravého rozumu tedy patří podle mého názoru k předpokladu dobré a odpovědné volby, tedy volby, kdy chci veřejné věci posunout směrem, který považuji za dobrý. Zdravý rozum si jako volič můžu získat pouze s kritickým odstupem, fanoušci jednotlivých stran mají bohužel často sklon vidět věci černobíle.

Při proběhnuvším letošním spolurozhodování o věcech veřejných je konečně dobré připomenout si Ježíšovo „...odevzdejte tedy, co je císařovo, císaři, co je Boží, dejte Bohu...“

Tedy u vědomí naší odpovědnosti za dění kolem nás je dobře, když rozhodujeme, komu dáme náš hlas ve volbách, v souladu s naším nejlepším svědomím. Současně se však nenechme mást a ponechme si vědomí, že v našem životě vposledu záleží na tom, abychom Bohu odevzdávali, co je Boží.

Jan Soběslavský

Návštěva partnerského sboru v Basileji

Začalo to před dvaceti lety, kdy vikář Francouzské reformované církve v Basileji oslovil sbor ČCE Brno I a první čtveřice Švýcarů navštívila Brno. Od té doby se oba sbory střídavě navštěvují.

Letos jsme byli pozváni do Basileje. V sobotu 25. září brzo ráno naše jedenáctičlenná skupina ve třech autech vyjela z Brna. Deštivou cestu jsme si zpěstřili procházkou po malebném městečku Rothenburg ob der Tauber. Po rozkvětu ve středověku toto město zchudlo, díky tomu si zachovalo svoji gotickou podobu: skoro celé staré město s hrázděnými domy lze obejít po zastřešených hradbách. Ještě jednou jsme se cestou zastavili v zajímavém dálničním kostele ve tvaru pyramidy u Baden-Badenu. Od hranic si nás hostitelé rozebrali do jednotlivých rodin.

V neděli jsme se sešli s Basilejskými v jejich nádherném starobylém kostele svatého Leonarda na bohoslužbách s kázáním naší farářky Olgy Tydlitátové a potom při společném obědě ve sborovém domě.

Odpolední program začal návštěvou nedalekého areálu nábytkářské firmy Vitra v Německu, pro kterou pracují přední světoví návrháři a architekti. Prohlédli jsme si požární stanici. Je to první realizovaný projekt slavné irácké architektky Zaha Hadid. Na stavbě ze skla a podhledového betonu snad nenajdete pravý úhel, ani stěny nejsou svislé. Je to působivé, vzbuzuje to neklid, ale není to k užívání. Proto také stavba už neslouží hasičům, ale je využívána na výstavy a jiné firemní akce. Potom jsme si prohlédli výstavu

výrobků firmy, hlavně nejrůznějších židlí, křesel a jiných předmětů k sezení, práci i odpočinku, aranžovaných do obytných prostorů v pětipodlažní reprezentační prodejně nepravidelného půdorysu architektů Herzoga a de Meurona.

Potom jsme vyjeli na kopec ke kapličce svaté Otýlie z 12. století, odkud byl nádherný výhled na Basilej. Pěšinkou mezi vinohrady jsme sešli dolů k autům a popojeli do restaurace na francouzském břehu Rýna s výhledem na řeku. Ochutnali jsme alsaské speciality: flambovaný koláč se špekem a ovocný koláč.

V pondělí ráno jsme přejeliauty do obce Hergiswil na břehu jezera Vierwaldstättersee u Luzernu. Navštívili jsme zdejší sklárnu, která po století prosperity v 70. letech téměř zanikla. Nový majitel však výrobu převedl na ruční sklo a firma je dnes opět úspěšná. Prošli jsme automaty řízenou expozici historie sklárny až do výrobní haly, kde jsme mohli z galerie sledovat skláře při práci, jak ze žhavé skelné hmoty vznikají sklenice, vázy a další elegantní skleněné výrobky. Obdivovali jsme sehranost sklářů, kdy si produkt předávali k dalšímu úkonu na vteřinu přesně. Zájemci si mohli za poplatek sami vyfouknout vlastní baňku. Prohlédli jsme si i archiv sklářských výrobků a skleněné „zvonkohry“ různých tvarů a další zajímavosti a atrakce ze skla.

Areál nábytkářské firmy Vitra

V poledne jsme se po jezeře přesunuli do města Luzernu lodní linkou. Poobědvali jsme z vlastních zásob v prostorách evangelického sboru. Překvapila nás mohutnost jejich evangelického funkcionalistického kostela svatého Lukáše s hranatou věží a zvony v převážně katolickém Luzernu.

Potom jsme si prošli historické centrum města a přešli slavný krytý dřevěný most, obnovený po nedávném požáru a vyzdobený dřevěnými malovanými trojúhelníky. Při návratu do Basileje se na chvílku roztrhly mraky a my uviděli zasněžené vrcholy nad městem.

Také rozhovory během sobotního i pondělního večera v rodinách byly podnětné. I když některé jevy sborového i společenského života, které je trápí, jsou odlišné od našich, většina problémů se však příliš neliší od našich. Přes rozdílnost jazyků máme mnoho společného.

V úterý jsme se ráno sešli na hranicích a vyrazili na zpáteční cestu. K večeru jsme se prošli po dalším historickém městečku Amberg, překročili hranice a kolem 9. hodiny dorazili do Brna.

Jako obvykle, hostitelé pro nás připravili bohatý, velmi zajímavý a dokonale zorganizovaný program, přijetí bylo velmi srdečné. Příští rok jsou naši basilejští přátelé zváni do Brna, těšíme se na ně, ale nebude snadné vymyslet stejně atraktivní program.

Jan Franců

Ekumenické shromáždění

Na celé řadě míst České republiky se třetí neděli v září konaly společné služby Boží. V Brně se takové shromáždění sešlo v Červeném kostele na Komenského náměstí 19. září v pět hodin odpoledne. Shromáždění přivítal a představitele denominací představil bratr farář Jiří Gruber ze sboru Brno I naší církve. Společně jsme zpívali píseň *Jezu jako pastýř vod' nás*. Petr Šandera z Československé církve husitské vykonal „Úkon kajícnosti“, byla to kající modlitba, na niž shromáždění odpovídalo slovy „*Pane, smiluj se*“ a „*Kriste, smiluj se*“. Navzájem jsme se pozdravili pozdravením pokoje.

Bratr Vladimír Kaleta z Církve adventistů sedmého dne měl úvodní modlitbu a čtení z Písma svatého (Jan 10, 1-16) sestra Jana Křížová z Evangelické církve metodistické. Kázáním posloužil brněnský biskup Monsignore Vojtěch Cikrle a vyložil na základě zvěsti z Janova evangelia základní motiv tohoto shromáždění, tj. motiv pastorační služby v našich křesťanských církvích.

Apoštolské vyznání uvedl kazatel Církve bratrské Jan Asszonyi. Přidalo se celé shromáždění. Zpívali jsme společně píseň „*Jeden Pán, jedna víra, jeden křest pojí nás, tvoříme jedno tělo...*“

O pastorační službě v nemocnicích promluvil ze své zkušenosti bratr Leo Zerhau z Církve římskokatolické. Jeho zkušenosti doprovodil přímluvnou modlitbou bratr Vlastimil Pospíšil z Bratrské jednoty baptistů.

Pak jsme společně zpívali – postupně po dvou slokách – píseň dobře nám známou se začátkem „*Díky za toto krásné ráno*“, ovšem vzhledem k nešpornímu času ve večerní úpravě: „*Díky za večer, jenž se stmívá, díky za uplynulý den*“. Dalším tématem byla pastorační služba snoubencům a manželům. O své zkušenosti se s námi podělil bratr Pavel Coufal z Bratrské jednoty baptistů a přímluvnou modlitbu za tuto službu měla sestra Eva Buttová z Československé církve husitské.

Po dalších dvou slokách „*Díků*“ následovala pastore seniorů sestry Květoslavy Bezdíčkové z Československé církve husitské a přímluvná modlitba bratra Václava Slouka z Církve římskokatolické. A další dvě sloky!

Bratr Aleš Malach z Armády spásy vytěžil ze služby svého společenství zkušenosti s pastorační lidem v krizi a přímluvnou modlitbou zkušenosti doprovodil bratr Jan Asszonyi z Církve bratrské. Následovaly „*Díky za moje pracoviště, díky za každý drobný zdar*“. A již se směřovalo k závěru, a to díky „*Cestě do Emaus*“ sestry Jany Křížové od metodistů a přímluvnou modlitbou bratra Grubera se společnou modlitbou Páně. A ovšem „*Díky že smím Tvé slovo chválit, díky, že Duchu dáš mi též*“.

Bylo ovšem i ohlášení sbírky pro Diakonii a závěrečné poděkování a požehnaní od bratra biskupa!

Jak jsme měli končit společné shromáždění jinak, než jako za časů nedělních besídek našeho dětství: „*Tvé požehnaní, dobrý Otče, nás cestou žití spravávej!*“

A kritika? Bylo toho trochu „*moc*“, i když samé dobroty. A pak ovšem by všichni milí bratři a milé sestry měli umět dobře zacházet s mikrofonem, nebo by je to měl někdo naučit! Ne všem se hlas rozléhal prostorami Červeného kostela, ať nedím chrámu J. A. Komenského!

Jan Šimsa

Naši konfirmandi

V neděli 27. června proběhla v Červeném kostele bohoslužba na závěr školního roku. Velkou část bohoslužby zabrala konfirmace. Konfirmandů bylo pět, dva chlapci a tři dívky. Každý z nich přečetl své vlastní zamýšlení na

nějaké biblické téma. Jeden hoch se zamýšlel nad tím, že je pro něho problémem přikázání cti otce svého a matku svou. To je asi v pubertě pro každého, to je nejspíš úplně normální. Možná to tak i být musí, aby se z dítěte stal dospělý člověk. Další mladík řekl doma žertem, že konfirmační zkoušku neudělal. Jeho vtípek však nevyvolal smích, ale spustil slzy. Tak se zamýšlel nad tím, proč je pro jeho rodiče konfirmace tak důležitá.

Nevím to vlastně ani já. Myslela jsem si, že děti, které byly pokřtěny jako malé, jsou prostě jen přijaty do sboru a nějak potvrdí svůj křest. Moc jsem nad tím nepřemýšlela. Nedělní konfirmace jako součást bohoslužby byla velmi působivá. Způsobila dokonce i to, že jsem o tom začala přemýšlet. Není to jen nějaká formalita. Je to přiznání se ke křtu. Proč zrovna v období asi patnácti let věku? V tom věku děti dostávají svůj první občanský průkaz. Když já obdržela svou první občanku, rodiče mi řekli, že teď už jsem občanka. Ve škole mi potvrdili, že jsem občanka socialistické vlasti. O nějakém křtu jsem neměla ani tušení, modlitby mé babičky, které mě naučila v dětství, nebyly považovány za vhodné. Hlavně se dostat na gympl. Víc jsem vůbec neřešila.

Spíš mi utkvělo v paměti, když mi můj spolužák řekl, že se mu na té fotce na občance líbím a že mi to sluší. Že tam vypadám úžasně, a kdybych byla ve skutečnosti taková, jak vypadám na té fotce, tak to že bych byla úplně dokonalá. Ale že nejsem jako na té fotce, tak že dokonalá nejsem.

Tento věk je obdobím, kdy končí dětství a přichází dospělost. V přírodních národech prochází děti v tomto období zasvěcovacími rituály. Chlapci jsou uvedeni do společnosti mužů, dívky do kruhu žen. Zůstávají pořád dětmi svých rodičů, ale současně už patří mezi dospělé. Je to přechodový rituál. Prý jsou tyto obřady dost drsné, alespoň z našeho civilizovaného úhlu pohledu.

Nesrovnávám to s konfirmací, ale i ta je vlastně uvedením dětí do světa dospělých. Pořád zůstávají dětmi svých rodičů, součástí svých rodin. Pořád budou ctít otce svého a matku svou. Ale už začínají přebírat svůj život do svých vlastních rukou. Jsou zodpovědní za své skutky, za svá rozhodnutí.

Mohou být aktivní a získávají samostatnost a svobodu. Je to také jakýsi přechod. Všimla jsem si, že dívkám dávala požeňání sestra farářka a chlapcům bratr farář. A jak jim tam četli ta slova a drželi ruce na hlavě, bylo to velmi působivé. Zvykla jsem si, že každý křest je vlastně připomenutím křtu našeho. Tady jvym něco podobného nepředpokládala.

Patnáctý rok života je opravdu přelom. Někdy musí dojít k přestřižení duševní pupeční šňůry a nevím proč, v konfirmaci vidím počátek toho procesu. Dotýká se to i mého života. Nejmladší z mých dětí patří právě do této věkové kategorie. Dotýká se to i mě samotné, i když je mi už mnohem více. Jako by došlo k odpoutání těch složitých pojmů směrem ke mně. Jako by to osvobodilo i mě, i když nejsem konfirmand.

Mladým to slušelo ve skutečnosti a určitě i na fotkách. Je to zvláštní, že když to člověk nečeká, je mu najednou pomozeno. A z úplně jiné strany, než by se dalo předpokládat. Není to destruktivní voda jako v Troubkách, kde nepřišla po proudu řeky, ale z opačné strany, odkud ji nikdo nečekal. Je to očištná voda milosrdenství.

Támar

Rodinný víkend v Osové Bítýšce 1. - 3. 10. 2010

Tak vyrážíme. Hurá. Přes velké obavy se do auta bratra faráře Ondřeje Koláře nacpaly všechny důležité věci, které potřebujeme pro naše dva prcky - skládací postýlka, nosička, hromada náhradního oblečení, nočník i taška plná dětských výživek a křupavých chlebičků. Paní farářová s malou Sofinkou odjely na Slovensko za rodinou, tak si nakonec půjčujeme jejich skladný kočárek. Malé batůžky bratra faráře a mojí sestry Lýdie a taška se zpěvníky Svítá už tu hromadu moc nezvětšily. Daníkovi se v sedačce sice vůbec nechce sedět a dává to dost hlasitě najevo, ale do Osové Bítýšky je to po dálnici kousek, tak to všichni přežijeme a brzy již stěhujeme naše věci do pokojíčku v přízemí rozlehlé katolické fary, kam naše nedělní škola zavítala už asi potřetí.

Postupně se sjíždějí ostatní rodiny. Některé sklátila viróza, tak je nás místo pětadesáti „jen“ něco přes čtyřicet. Zastoupeny jsou nejmenší děti z malé nedělní, skoro celá velká nedělní, pár mládežníků a rodiče třicátníci i střední generace. Po večeři jdeme s Lýdií uložit kluky a akorát stihneme začátek společného večerního programu, který dnes zahrnuje zpívání a trochu organizačních pokynů bratra Reného Pikny, který si tyhle akce brává na starost. I nejrozvodověnější kluci jsou usazeni tím, že snídaně je v osm, ale pokud na ni nechťejí jít, že nemusí, že je úplně dobrovolná. Rodiče se pak přesouvají do jídelny, kde si povídají a společně zpívají.

Ráno nás po snídani láká ven sluníčko a krásná modrá obloha. Neseme si s sebou draky a hledáme nejlepší místo na jejich pouštění. Na kopečku na poli lítají výborně. Jednomu dokonce děti přivazují druhou špulku a pak posílají i papírové psaníčko. Ale teď už rychle na oběd, protože v jednu jede vlak na odpolední výlet! Oběd je díky setře Janě Němečkové a Josefovi a skupině pomocníků výborný a nachystaný včas, takže vlak stíháme. Z Laštoviček je to

do Skleného nad Oslavou po značce asi 8 km. Jenže v lese je tolik hub, že se náš postup značně zpomaluje. A taky na začátku dost bahna a kořenů, takže s kočárkem postupujeme pomalu a v některých úsecích jen díky obětavým zásahům bratra faráře, který kočárek vezme do náruče a přenesení. Nosičku využije nejen náš Říša, ale i Douškovice Vilém, jehož malý kočárek Klára raději složila a někteří bratři ho nesli pod paží. Skupinu kluků po cestě zabavil nejen malý závod v házení šišek do terče, ale i lezení na posed. V polovině cesty je vyhlášen zákaz sběru hub a zrychlené tempo, aby nám neujel zpáteční vlak. Kromě sbírání hub jsem zvládla si s mnoha bratřimi a sestrami porozprávět určité víc než při setkáních v neděli u kávy po bohoslužbách.

Po návratu do Osové Bitýšky jsme čekali chvíli na klíče, tak jsme se šli podívat na ovečky, které se pasou na konci zahrady. Pak už se jdeme ohřát a hrát si do horní společenské místnosti s kobercem. Větší děti ochotně staví Daníkovi věže z kostek, aby je mohl bořit. Pro některé bylo pohybu stále málo, tak ještě dělají salta a kotrmelce na matracích a molitanech.

Jako mávnutím kouzelného proutku je už připravena večere. Jako před každým jídlem zní i nyní zpívaná modlitba. Pak se všichni přesouvají zase nahoru na biblický program, my do koupelny a pak jen na chvíli na zpívání a kluci odpadnou, jako když je do vody hodí. Větším dětem ještě bratr Igor Osvald pouští přes dataprojektor film, pro rodiče má Ondřej připraven úvod do biblických hodin pro střední generaci, kde by se letos mělo probírat téma nauky o Kristu, o spáse. Začal tedy pojetím spásy ve Starém zákoně. A pak se zase společně zpívalo.

V neděli ráno se po snídani scházíme v kapli k bohoslužbám. Osvědčení hudebníci Igor a Filip Osvaldovi a Ondřej Kolář doprovázejí společný zpěv na klávesy a kytary, další se přidávají s bubínky a chrastítky. Kázání je přizpůsobeno dětem.

Holek je v naší nedělce sice menšina, o to víc ale mají šanci se uplatnit jako skvělé chůvy. S povděkem to přijímám a posílám s nimi Ríšu a Klára Kateřinku na dvůr. Zábava jim vydrží opravdu až do oběda. Po vynikajícím nedělním obědě zbývá už jen zabalit věci, poklidit a rozjet se domů.

Musím se přiznat, že jsem se na sborový víkend opravdu těšila, neboť od dob, kdy jsem na ně jezdila jako dítě, uplynulo už dost vody, času školek a sjezdů mládeže už pro mne také odzvonilo. Pak mi hodně času zabraly pracovní akce. Nyní jsme se konečně s Douškovými odhodlali a mohu říct, že opravdu nelituji a na jaře se určitě vydáme znovu a doufám, že i s tatínkem, kterému snad na ten víkend nevyjdou žádné pracovní povinnosti.

Eva Kazdová

Rekondiční pobyty pro seniory

Nedávno mě zaujala v kázání slova, že v každém věku je možno očekávat, že nás ještě něco hezkého potká, jako dar od Pána Boha. I já jsem zažila ve svém seniorském věku letos v květnu krásné chvíle, které mě nabily energií a daly mi sílu a optimismus do dalších dnů. Byl to rekondiční pobyt, který každoročně na jaře a na podzim pořádá Betanie, zařízení Církve československé husitské (obdoba evangelické Diakonie či katolické Charity).

Byla jsem s Betanií na týdenním pobytu již po třetí, letos v hotelu Devět skal u Mílovskeho rybníka, blízko Sněžného. I když počasí bylo dosti deštivé, přece se dalo každý den jít aspoň na krátkou vycházku. Měla jsem jednoúžkový pokoj bez příplatku, s televizí a vlastním sociálním zařízením. Strava ve formě polopenze byla velmi chutná. Co je ale hlavní, mohla jsem hovořit s mnoha příjemnými lidmi ve věku sedmdesátí až osmdesátí let, z různých církví.

Každý den byl připraven zajímavý a bohatý program, který sice nebyl povinný, ale skoro všichni se ho zúčastňovali, protože byl opravdu velmi atraktivní. Po snídani bylo společné zamyšlení nad různými tématy. Tyto úvahy měla buď paní ředitelka Domova důstojného stáří v Maloměřicích nebo farářka CČH. Poté o půl desáté se konalo pro zájemce rekondiční cvičení pro seniory, s přihlédnutím k věku cvičících. Toto cvičení vedla odborná pracovnice z Betanie.

Po obědě se pořádaly různé výlety či vycházky, pěšky, do vzdálenějších míst vlakem, podle počasí. Předloni jsme například navštívili Krýzovy jesličky v Jindřichově Hradci, letos výstavu v Novém Městě na Moravě. Před večeří (ale i kdykoliv během dne) bylo možné si zaplavat nebo zacvičit v krytém vyhřívaném bazénu hotelu. Při všech těchto příležitostech jsme měli možnost navazovat různá přátelství a vzájemně se obohacovat svými zkušenostmi.

Největší výhodou však byla pro nás dříve narozené, často se pohybující s obtížemi pomocí holí, doprava autobusem, který nás od restaurace Bohéma dovezl až na místo pobytu a po týdnu opět zpět.

Jsem velmi vděčná Betanii za to, že se mohu účastnit těchto pobytů, plných krásných a nezapomenutelných zážitků.

I naše církve má řadu zařízení pro pobyty svých členů, například Sola Fide v Jánských Lázních nebo Sola Gratia v Bystrici pod Hostýnem. Mám za to, že mnozí starší evangelíci by rádi využili pobyty v těchto zařízeních, ale brání jim v tom potíže spojené s cestováním ve vyšším věku.

Nada Šebestová

ČTYŘIKRÁT Z BRNA

Písmo - základ kázání

Ze kterých biblických textů vycházela u vás v posledních letech nedělní kázání?

Brno I - V poslední době jsem vybíral z druhé knihy Samuelovy méně známé příběhy z doby panování krále Davida. Nad některými kapitolami jsem měl zpočátku dojem, že na ně snad ani není možné kázat pro jejich surovost. Přece se však i v těchto příbězích dá někdy objevit evangelium. Často v postoji a chování někoho méně slavného a známého, kdo se spolehne na Boží věrnost. Tyto starozákonní příběhy se snažím střídat s texty z Janova evangelia. K němu vyšel nedávno obsáhlý komentář v češtině, takže mám z čeho vycházet a lépe se tak orientovat v textu, který má často více významů a rovin.

Jiří Gruber

Výběr textů pro kázání už léta ponechávám na starosti jiným. Používám totiž klasické perikopy. Svým způsobem to ulehčuje práci – i když někdy zcela naopak, protože tak můžu dostat na stůl text, který bych si z nejrůznějších – theologických i osobních důvodů – nevybrala. Jistěže existují výjimky - chci-li zareagovat na nějakou událost ve světě nebo situaci ve sboru, beze všeho se od perikop odchýlím.

Olga Tydlitátová

Brno II - Několik desítek let užívají sousední evangelické církve (zejména v Rakousku a Německu) jednotnou soustavu biblických perikop. Jejich uspořádání má co nejvíce pokrýt rozsah biblických spisů, rozmanitost jejich obsahu, literárních útvarů a forem. Zatímco v některých ze zmíněných sousedních církví jsou tyto biblické texty pro jednotlivé neděle a svátky předepsány jako základ kázání, jinde jsou to texty doporučené, a takového doporučení je proč se (alespoň na čas) přidržel. (Přihlédneme i k příležitostem, kdy se s některými z uvedených sousedů setkáváme při společných službách Božích a společně nasloucháme biblické zvěsti.) Naneštěstí se do takové soustavy perikop nezdařilo umístit třeba delší biblická vyprávění složená z navazujících a navzájem se doplňujících odstavců Písma. Ve druhé, „nesváteční“ části liturgického roku je patřičné, když kazatelna

Blahoslavova domu příležitostně poskytně prostor takto obsáhlejší biblické látce v několika kázáních po sobě jdoucích.

Jaroslav Vítek

Jakožto stále ještě začínající kazatel si vybírám prozatím spíše známé oddíly, zejména z evangelií. Chci si je sám promeditovat, vnitřně „osahat“, najít si k nim vlastní cestu. Zároveň si uvědomuji, že se s nimi mnozí moji posluchači opakovaně setkávají už od dob svých návštěv nedělní školy a slyšeli na ně nejedno kázání. Snad mi to tedy odpustí. Vodítkem při výběru jsou pro mě oddíly, na které se v danou neděli káže v luterských církvích. Souvislému kázání „na pokračování“ na jednu biblickou knihu se (zatím) vyhýbám, protože se na kazatelně v daném místě (v Brně či v Tišnově) objevují obvykle pouze každou druhou neděli, což - myslím - není pro takový typ kázání vhodné.

Ondřej Kolář

Brno - Husovice - V Husovicích se kombinují souvislé texty s texty volnými. Nekáže se na řady perikop, přesto se ctí církevní rok. Ze souvislých textů to byly v posledních letech první kapitoly knihy Ezechiel, kniha Rút a Žalmy. Vzhledem k tomuto výběru (vše Starý zákon) volím volné texty převážně novozákonní, jak z evangelií, tak z epištol.

Štěpán Hájek

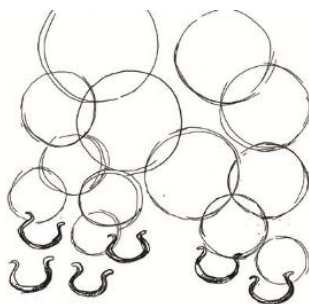
Brno - Židenice - Loni jsem kázal jednu evangelijní řadu, letos epištolní, podle výběru perikop v anglikánském The Book of Common Prayer.

Pavel Kašpar

BIBLICKÉ ZAMYŠLENÍ

Podobenství o hřivnách: Mt 25, 14-30

Podobenství o hřivnách je na první přečtení divné podobenství. Ten, kdo svěřený obnos (až 1 kg ve stříbře!) bezpečně uschoval, je označen za nevěrného a líného. Úsloví, že „každému, kdo má, bude dáno a přidáno a kdo nemá, tomu bude odňato i to, co má“, zase připomíná trpkou zkušenost bohatství bohatých a chudoby chudých. A navíc se tu dovídáme, že s královstvím nebeským se to má jako s penězi: kdo je má, ten ještě více zbohatne. Kdo se o peníze nestará, ten nakonec přijde o všechno. Zdá se, že i v dnešním podobenství platí, že peníze dělají zase jen peníze.

Ten člověk, který svěřil podřízeným svůj majetek, byl pěkný boháč (rozdělil až 8 kg ve stříbře). A protože je dobře znal, dal každému podle jeho schopností a odcestoval.

Každý z těch tří pochopil svůj úkol po svém. A je vidět, že když tři dělají totéž, není to vždy totéž. První dva služebníci s penězi podnikají. Oba dva mají sto procent zisku. Pochvala je nemine a nezávisí na výkonu: *Správně, služebníku dobrý a věrný, nad málem jsi byl věrný. Vejdí a raduj se u svého pána.* Jsou to odvážní investoři.

Třetí volí nejbezpečnější způsob uchování svěřeného majetku. Schová stříbro do nejstaršího trezoru, který lidstvo zná - do země. A to bylo špatně. Proč? Vždyť nic neriskoval! Jednal zodpovědně! Co udělal zlého?

Ježíš je realista. Nezakrývá, jak to ve světě s penězi chodí. Kdo má peníze a investuje, byť s určitým rizikem, určitě zbohatne. Je jen třeba mít potřebnou investici, správný odhad, kde zainvestovat a rozjet obchod. Kdo se ale bojí a peníze radši schová do slamníku, může nakonec přijít o vše. Protože peníze, které nejsou v oběhu, jsou nejvíce ohroženy inflací. Jsou to tzv. mrtvé peníze.

Chování toho třetího je projevem nedůvěry vůči možnostem a síle svěřeného bohatství. A když si tedy netroufal obchodovat, mohl peníze svěřit tehdejšími bankéřům - peněžníkům! Ti by obnos jistě zhodnotili.

Také rozhovor služebníků s pánem po jeho návratu hodně napovídá. První říká: *'Pane, svěřil jsi mi pět hřiven; hle, jiných pět jsem jimi získal.'* A druhý: *'Pane, svěřil jsi mi dvě hřivny; hle, jiné dvě jsem získal.'* Oba dva tak shodně říkají: Pane, to, co jsi nám svěřil, jsme odvážně investovali a dařilo se nám. Podívej, kolik jsme ti vydělali! A jsou pochváleni a pozváni na pořádný raut v domě pána: *Vejdí a raduj se u svého pána!*

Třetí ale říká: *'Pane, poznal jsem tě, že jsi tvrdý člověk a sklízíš, kde jsi nesel, a sbíráš, kde jsi nerozsypal. Báť jsem se, a proto jsem šel a ukryl tvou hřivnu v zemi. Hle, zde máš, co ti patří.'* Jaká výmluva! To všechno přece ví. Tak proč nejednal jinak? Sám se těmito slovy usvědčil. Pán jej rozhodně nechválí a nakonec mu bere i to, co má.

Milí čtenáři, Ježíš svým podobenstvím ukazuje velikou šanci, jak úžasně zbohatnout. Ukazuje nám ji v podobenství, kde Pán, který odešel a má zase přijít, je Kristus. Ten Kristus, který vystoupil na nebesa a znovu přijde, tak jak odešel (Sk 1,11). Služebníci jsou Kristovi pokračovatelé a následovníci, my. Ona dlouhá doba nepřítomnosti Pána je naše situace, situace lidu bez Pána. Kristus je pryč a my věříme a čekáme, že znovu přijde. Naším úkolem pak je dobře hospodařit s tím, co nám bylo svěřeno: soucit, dobré srdce, odvaha, zručnost, rozum, mírná povaha, smysl pro zodpovědnost, upřímnost, smysl pro humor, rodina, ochota pomáhat druhým, zpěv, slovo, které potěší, modlitba, svátosti ...

Z tohoto seznamu různých obdarování jsou tři hřivny, které jsou nejdůležitější a které je Bůh připraven nabídnout všem lidem bez rozdílu. Jsou to **hřivny víry, naděje, lásky**. Hřivny, které byly někomu svěřeny hodně, někomu méně, někomu tak akorát. Víru, naději ani lásku nemáme zakopávat či porůznu schovávat a tajit. Jsou nám svěřeny jako příležitost investovat a

stát se bohatými. Jsou příležitostí, jak se podílet na Božím díle pro nás a na nás.

Máme šanci stát se zbohatlíky víry, naděje a lásky. Máme šanci získat odměnu za své snažení: „*Vejdí a raduj se u svého pána*“.

A tak s královstvím nebeským se to má právě jako s penězi. Máme na něj spoléhat, jako když spoléháme na to, že peníze vydělají zase peníze. Protože až přijde Pán, zeptá se: A jak jsi na tom ty? Co tvoje hřivny?

MODLITBA

Milý Pane Ježíši Kriste, dávej mi sílu a moudrost, abych byl dobrým a odvážným správcem hřiven víry, naděje a lásky. Ať se nebojím a umím hospodařit i s dalšími Tvými dary. Ať mám co nabídnout v den Tvého příchodu. Protože toužím, aby i pro mě zaznělo: "Vejdí a raduj se!" Amen.

Autorem pobožnosti je **Drahomír Frühbauer**, farář ČCE ve Strmilově. Vystudoval SSOU Aero Vodochody, obor letecký mechanik. Pak pět let praxe v provozu na Letišti Ruzyně. Absolvent ETF UK (2002 - 2008), šťastně ženatý, vikariát: Horní Čermná. Záliby: jízda na kole, plavání, příroda, hudba a vše, co létá.

MUŽI ČESKÉ REFORMACE

Tůma Přeloučský

To jméno zřejmě většině z nás moc neprozradí. A přece to byl člověk pro Jednotu bratrskou velmi významný. Byl spolupracovníkem bratra Řehoře, zakladatele Jednoty. Jejím členem byl od počátku, prožil s ní první léta její existence, rozmach, nepřítelství okolí i vnitřní spory o její další směřování. Byl jedním z prvních tří kněží, které si Jednota vyvolila. Stal se jejím biskupem, předsedou úzké rady (správní orgán Jednoty) a později jako „sudí“ i jejím představitelem.

O jeho narození a původu nevíme téměř nic. Historici zpravidla předpokládají, že se narodil kolem roku 1435. Není důvod pochybovat o pravdivosti jeho příjmení, tedy že pocházel z Přelouče. Podle pozdějších bratrských svědectví byl zaměstnáním krejčí. Je pravděpodobné, že první vzdělání získal na místní městské škole, které byly zakládány při farách, ve významnějších městech už od 13. století. Další zprávy o něm říkají, že byl velmi učenlivý a nadaný. Sám v učení pokračoval, naučil se latinu tak, že byl schopen číst teologické spisy. Rád prý četl církevní doktory. Ani vstupem do Jednoty zpráv o něm nepřibýlo. Jisté datum v jeho životě je až z roku 1467, kdy byl zvolen v Jednotě mezi prvními bratrskými kněžími. (Tehdy byl zároveň funkcí biskupa pověřen nejmladší Matěj z Kunvaldu.) Tůma odešel na Moravu, aby tam dál šířil učení Bratří. Usadil se v Přerově, který tehdy patřil z větší

části obyvatelům podobojí. Jeho zásluhou vznikl zde jeden z nejvýznamnějších sborů. Zatímco v Čechách musela Jednota čelit mnohé nepřízni, až i snahám o svou likvidaci, na Moravě byla tou dobou situace mnohem klidnější. Význam Bratří na Moravě neustále rostl. Pro jejich odlišnost přibývalo věroučných sporů nejen s katolíky, ale i s podobojí. Tůma, zastánce Jednoty, obhajoval stanoviska Bratří svými polemickými spisy. Jeho dílo není obsáhlé, ale významem oprávněně zařazuje autora mezi bratrské spisovatele počátku 16. století.

Bránit vzrůstu Jednoty na Moravě se rozhodl i papež. Poslal olomouckému biskupu k tomu na pomoc svého osvědčeného inkvizitora. Ten chtěl Bratry porazit v učených disputacích, tou dobou velmi oblíbených. Ale Bratři dlouho „hádání o víru“ odmítali. Později svolili, aby neposkytli odpůrcům záminku k falešným obviněním. Jednání, na kterém se podílel za Jednotu i Tůma, nepřineslo však žádný výsledek. Neuspokojený papežský zmocněnec hledal všechny příležitosti k potírání Jednoty, využíval i šíření vyvrácených pomluv. Když však hádání s bratrem Václavem, někdejšími písařem krále Matyáše, dopadlo pro něj ostudně, další činnosti se na Moravě vzdal.

Roku 1508 přijal český sněm s platností i pro Moravu tvrdé rozhodnutí proti Jednotě. Tím byly zakázány její sbory a Bratři měli být svými vrchnostmi vypuzeni ze země. Tehdy hledal Tůma pomoc u dřívějších mocných příznivců a ochránců Jednoty s prosbou, aby se přimluvili u krále. Pravděpodobně v tom dosáhl určitého úspěchu, protože největší hrozba pominula a Jednota zůstala.

Kněz Tůma obětoval Jednotě na Moravě celý svůj život, často v těžkých podmínkách. Přesto se dočkal na konci života od Bratří jen málo uznání. Na počátku s Řehořovým kroužkem budovali společenství podle zásad Chelčického. Bratři tehdy odmítali zastávat úřady, vojenskou službu, zabývat se obchodem. Za práci vhodnou pro křesťana považovali jen práci v zemědělství a řemesla, která byla nezbytná pro život obyvatel. Držet i po desítkách let tyto přísné směrnice bylo však stále obtížnější. Šlechta, která Jednotu uznávala a chránila, chtěla, aby se i Bratři zapojovali do správy obcí, a tím přispívali k dobrému chodu panství. Do Jednoty také přicházeli mladší členové, vzdělanější a radikálnější, kteří neuznávali program Řehořův. Docházelo ke stále častějším diskusím o další orientaci Jednoty, až koncem století ovládla úzkou radu jednoznačně nová generace. Tůma s biskupem Matějem, dále trvající na učení Řehořově, odmítali s novou radou spolupracovat. Takový rozkol si ovšem ani vítězové nepřáli. Vyjednávali znovu o vyřešení sporu. Po dlouhém přesvědčování, kdy nakonec mladší vytkli neústupným, že chtějí „na jiné břemena klásti a sami se jich prstem nedotýkati“, došlo k obratu a pak i k dohodě o novém rozdělení funkcí. To se Tůma na Moravě moc netýkalo. Aby ale nepoškozoval dílo Jednoty, které sám oddaně pomáhal na svět, ustoupil a podepsal s ostatními usnesení o opuštění učení bratra Řehoře. Po smrti churavějícího biskupa Matěje došlo v Jednotě k významným změnám. Bratři zvolili čtyři biskupy, včetně Tůmy. Tůma se stal předsedou úzké rady a později i sudím, když bylo rozhodnuto, že touto funkcí bude vždy pověřován nejstarší z biskupů. Přes nejvyšší funkce jeho vliv mezi Bratřimi ale postupně klesal. Důvodem byly jistě jeho neuznávané názory,

kterých se osobně nikdy nevzdal, ale možná i omezené tělesné schopnosti ve vysokém stáří. Naopak do popředí se stále více dostával významný a energický bratr Lukáš, také schopný organizátor. Zůstává velkou zásluhou Tůmy, že i přes vývoj, s kterým bytostně nesouhlasil, pokorně nesl svůj úděl a nenechal se nikdy strhnout k odporu proti Bratřím. Věděl, že cesty Boží mohou být jiné než ty, které on hájí, a nechtěl jim bránit: „Pane, překážel-li bych Tvému dílu, vezmi mne.“

Zemřel r. 1518, ve vysokém věku přes osmdesát let. Byl poslední z Řehořova kroužku. Teprve další generace Jednoty našla pro stoupence Řehořovy slova ocenění. U Tůmy si vážila jeho opatrnosti, prostoty i vzdělanosti. Blahoslav ve své Filipice s uznáním napsal, že ačkoliv Pán Bůh chtěl, aby v ten čas Jednota jednala tak, jak ji vedl bratr Lukáš, daleko lépe by bylo, kdyby Bratři více užívali spisů stoupců Řehořových než spisů Lukášových.

Ladislav Hájek

ZE SBORU BRNO - HUSOVICE

Pasování na Vřešťany

Dne 10. 10. 2010 jsme po bohoslužbách vyrazili na výlet na Hády. Šli jsme přes řeku na autobus. Pak jsme vystoupili a kousek jsme šli. Zastavili jsme se na takovém hezkém paloučku. Tam nám Pepina, Františka a Michal řekli, ať zkusíme najít nějaké listy, větvičky a rostliny. Když jsme to našli, tak jsme si řekli, co je co za rostlinu. Dostali jsme povolení ke kopání. Napili jsme se a šli dál. Přešli jsme nějakou silnicí, a pak jsme už šli známou cestou na Hády. Vyšlapali jsme kopeček, a ještě nám dali poslední úkol. Měli jsme položenou větev na prstě a měli jsme ji položit na zem. Dlouho nám to nešlo, ale nakonec jsme to dokázali. Dostali jsme listinu, kde jsme se později zapsali. Vyšlapali jsme nahoru a začali kopat. Nakonec jsme to vykopali a začali sušit. To, jak to bylo slizké, se ani nedá popsat. Podepsali jsme se. Valda pasoval nové Vřešťany pravým mečem. (Byl v pochvě.) Bylo to vzrušující. Dali jsme to do nové krabičky, zakopali a šli. Šli jsme už jen kousek. Autobusová zastávka byla celkem blízko. Přijeli jsme do Husovic a tam na nás čekala obrovská hostina. Dostali jsme jablka, guláš, buchty... byl i výtečný dort! Mně osobně se to líbilo.

Benjamin Lipenský, 11 let

KNIHA

Šílené století Ivana Klímy - II. díl

V letošním 4. čísle Setkávání jsem upozornila na životopisnou knihu Ivana Klímy "Moje šílené století," která vyšla loni a události v ní popisované končí

rokem 1967. V květnu letošního roku vydalo nakladatelství Academia její pokračování, druhý díl pod stejným názvem, ale s číslem II. Vzpomínky v něm zachycují léta 1967 -1989, tedy dobu od společenského tání začátkem roku 1968, času nadějí tzv. pražského jara, přes vpád spřátelených vojsk, okupaci a dvacet let normalizace, až po sametovou revoluci v listopadu 1989. Všechna ta léta jsou zaznamenána tak, jak je prožil Ivan Klíma, jeho rodina a blízcí přátelé. Čtenář je prožívá spolu s autorem.

Zpráva o sovětské okupaci zastihla Ivana Klímu v Anglii. Jeho žena se synem Michalem byla v tu dobu v Izraeli. Telefonicky se domluvili, že se sjedou ve Vídni a společně se vrátí domů. Klíma byl totiž v Anglii autem, tak je mohl ve Vídni vyzvednout. Návrat do obsazené vlasti nebyl zrovna radostný. Mnoho Klímových přátel dalo přednost emigraci. Vždyť stotisícová armáda totalitní velmoci nevtrhla do naší země, aby pomáhala budovat demokracii. V roce 1969 dostal Ivan Klíma nabídku přednášet českou literaturu jako hostující profesor na Michiganské univerzitě v Ann Arbor, a tak Klímovi i s dětmi odletěli předposledního srpna téhož roku do Spojených států. Jenže české úřady mu už počátkem sedmdesátého roku zrušily výjezdní doložku a znova se musel rozhodovat pro emigraci nebo pro návrat. Se ženou se rozhodli, že se nikým nedají o vlast připravit, a vrátili se právě ve chvíli, kdy v Československu probíhala celá řada ponižujících opatření proti všem, kdo se nějak podíleli na obrodném procesu. Ivan Klíma i jeho žena Helena jsou zbaveni možnosti dělat kvalifikovanou práci, pro niž získali vzdělání, a doslova se dvacet let musí životem protloukat. Klíma pracuje jako sanitář i jako metař. Neuvěřitelnou šikanu, sledování, odposlechy, předvolávání k výslechům, špehování, domovní prohlídky, to vše Klímovi zažili. Byla to ponurá doba a těžko dýchatelná atmosféra, kterou autor pravdivě vykresluje. Krátké deníkové záznamy jsou toho dokladem. V této situaci však nebyli sami. Solidarita mezi přáteli, mezi disidenty pomáhala přežívat. V různých životních situacích jsou zmíněni i ostatní "zakázaní autoři," jako Pavel Kohout, Ludvík Vaculík, Alexandr Kliment, Václav Havel, Karol Sidon, Jiří Gruša, Milan Uhde a další. Klímovi se podařilo publikovat v zahraničí, doma mohl oficiálně psát jen texty k Milerovu Krtečkovi. Dozvídáme se taky o tom, jak se s přáteli podílel na vydávání stropijnské literatury.

Velmi zajímavá je kapitola o tom, jak počátkem sedmdesátých let přijížděli do Prahy přední světoví, především američtí spisovatelé. Jako jeden z prvních přiletěl Arthur Miller, v té době spolu s Dürrenmattem a Beckettem nejproslulejší ze žijících dramatiků. Přiletěl jako soukromá osoba a měl zájem se sejit jen se zakázanými spisovateli k nelibosti oficiálního Svazu spisovatelů. Když byl u Klímů, chtěl zřejmě všechny povzbudit, protože jim vyprávěl svoje zkušenosti z období mccarthismu, kdy mu nakladatelé ve Spojených státech odmítali vydat knížku a filmy podle jeho scénáře se musely točit v Evropě. Poté přijel do Prahy i William Styron se svou ženou a byl taky pozván ke Klímům, když tam byli blízcí přátelé. Styron měl jako většina amerických intelektuálů ke způsobu života ve své vlasti spoustu výhrad a dal se kupodivu oklamat komunistickou propagandou. Uvěřil třeba, že fráze o budování komunistické společnosti mohou lidem po všech hrůzných zkušenostech nabídnout nějaký vyšší smysl. Philip Roth byl třetí z amerických prozaiků,

kteřý byl u Klímů dokonce několikrát. Zajímal ho Franz Kafka, ale také usiloval porozumět českým problémům. Jednou ze základních židovských zkušeností je pronásledování, a jakkoli on sám mu ve svobodné zemi unikl, měl pocit sounáležitosti s těmi, kdo byli pronásledováni v zemi, která svobodu pozbyla. Později potom už američtí spisovatelé nedostali vízum a do Československa nemohli přijet.

Druhý díl paměti je kratší, má asi 360 stran (zatímco první díl měl přes 500 stran), ale hutný je stejně. Rozdělen je do devíti kapitol a jako v prvním díle je každá kapitola zakončena esejem, který doplňuje a osvětluje jednotlivé životní etapy autora. Např. o nenásilném odporu, o elitách, o solidaritě, o tajné polici, o okupaci, kolaboraci a intelektuální lůze. Eseje v této knize jsou kratší a čtivější. Určitě stojí za to si tuhle knihu přečíst. Mladí poznají, v jaké době museli jejich rodiče žít a přežít a starší generace, která tu dobu zná z vlastní zkušenosti, najde v knize paměti spoustu zajímavých momentů. Vždyť Ivan Klíma je uznávaný prozaik, dramatik, publicista a jeden z nejpřekládanějších českých spisovatelů. O svých pamětech řekl v rozhovoru pro magazín Lidových novin: "Psal jsem to s chutí, vlastně pro zábavu, ale na žádnou knížku za celý svůj život jsem neměl takový ohlas."

Eva Šimková

ZE SBORU BRNO - ŽIDENICE

Výlet na Vysočinu

V sobotu 2.10.2010 bylo již po sedmé ráno v Židenicích na Jílkově ulici před kostelem rušno. Odjížděl odtud plný autobus účastníků tematického zájezdu s názvem **Toleranční modlitebny Kraje Vysočina**. Organizace se úspěšně ujal bratr farář Kašpar a po odborné stránce nás provázel bratr Marek Fajman z Blanska, pracovník Památkového ústavu v Brně.

Že se náš průvodce na nás dobře připravil, jsme poznali hned na začátku zájezdu, když jsme obdrželi dvojlisty s mapkou trasy, stručným popisem a fotografiemi tolerančních modliteben. Na zadní straně nechyběla ani mapka Pelhřimova s restauracemi pro naši polední zastávku.

Ještě před první zastávkou jsme si zopakovali, že se po tolerančním patentu vydaném roku 1781 muselo přihlásit buď k augsburskému nebo helvetskému vyznání minimálně 500 věřících, nebo 100 rodin, aby jim bylo povoleno modlitebnu postavit. Proto se za tímto účelem mnohde sdružilo i více obcí. Modlitebna musela stát mimo obec, být bez věže, zvonů a vchodu z ulice. V roce 1861 byly protestantské církve zrovnoprávněny s církví katolickou, ale už od roku 1849 platilo protestantské provizorium, a tak již z té doby byly mnohde k modlitebnám přistavěny věže, zvětšována teď již klenutá okna a měněno vnitřní dispoziční řešení. V Kraji Vysočina bylo 17 modliteben, my jsme navštívili čtyři.

Město **Humpolec** má svou modlitebnu v pronájmu na 20 let ke kulturním účelům. Postavil ji v r. 1785 zednický mistr Bartoloměj Krpálek z Herálce

podle do dneška dochovaných plánů. Původní klenutá okna musela být zazděna, aby nepřipomínala kostel. Na trojúhelníkovém štítu jsou v průčelí chronografické nápisy v češtině, pod nimi v latině. Protože je modlitebna luterská, má oltářní obraz, zobrazující obětní stůl s kalichem a patenou se třemi hostiemi, po bocích se svícny. Obraz je opatřen četnými biblickými nápisy. Tělo mé je vpravdě pokrm, ...kdo jí mé tělo, má život věčný. Oltář byl zbudován v roce 1814 a zasvěcen sv. Trojici. Má dva boční trakty, s nápisem Milovati budeš Pána Boha svého .. Původní podlaha byla vydlážděna oblázkami. Po roce 1861 sloužila modlitebna po dvě období jako pohřební kaple, do roku 1961 si ji pronajala ČČSH. V r. 1997 byla restaurována do dnešní podoby. V letech 1851-62 stavěli humpolečtí kostel, v r.1891 dostavěl stavitel Blecha z Karlína novorománskou věž s podloubím. Zdálo se nám, že současný interiér v kombinaci s předešlým příliš neladí. Místní nás pohostili a poskytli hygienické zázemí stejně jako jinde.

V obci **Moraveč** nás srdečně přivítala kurátorka Eva Zdražilová. Prostá modlitebna byla postavena v roce 1785, v r. 1876 k ní byla přistavěna novogotická věž. Interiér má reformované uspořádání s novějším mobiliářem, naproti vstupu je uprostřed vyvýšený stůl Páně, kolem ze tří stran skupiny lavic. Na čelní stěně jsou z r. 1788 tři verše v kralické češtině - uprostřed Iz 58.1, po bocích Jr 9,10 a Pís 2,11-12. Kostel je v jednom areálu s farou, školou a hřbitovem, na kterém jsou mimo jiné náhrobky prvního faráře Jan Szalátnaye a jeho rodiny. První pastor, než postavili faru, bydlel ve stáji, a to asi ovlivnilo jeho výběr biblických textů do kostela. Připomeňme si aspoň něco, pro větší srozumitelnost v ČEP: „*Volej z plna hrdla, bez zábran!...Mému lidu ohlas jeho nevěrnost, domu Jákobovu jeho hříchy*“. Modlitebna se postupně opravuje, plánují opravu varhan, zateplují faru. Bohoslužby se konají od ledna do Velikonoc ve sborovém domě. Na přání sestry kurátorky jsme prohlídku zakončili zpěvem písně 681 z Dodatku jako modlitbu za zdárný průběh porodu její dcery.

Strměchy mají modlitebnu původně helvetského vyznání z roku 1788. Při celkové opravě v r.1881 byl vybudován nový vchod od obce a zrušeno uspořádání interiéru. Původní je jen stůl Páně a kazatelna. Velmi cenným je svými náhrobky hřbitov. První z nich připomínají židovské bez zdobení, následně se objevuje kalich, pak kalich mezi srdci. Na tolerančních náhrobcích jsou biblické texty. Kostel a hřbitov byl za minulého režimu násilně oddělen od obce frekventovanou komunikací. Navštívili jsme ve Strměchách také faru přebudovanou na objekt, využívaný pro různá soustředění a k rekreaci. Jezdí tam kvůli prohloubení znalostí i žideničtí konfirmandi. Sbor se v roce 1991 přesunul do Pelhřimova, kde si v získaném domě vybudoval novou modlitebnu a byt faráře s přílehlavým názvem Mikuláše Biskupce z Pelhřimova. Ve Strměchách i v Pelhřimově Jiří Zejfart citlivě vyřešil interiér bohoslužebných prostor.

Původně luterské **Horní Dubénky** mají jedinou toleranční modlitebnu s klenbou, jak nás informoval zdejší farář Tomáš Vítek. Byla postavena a posvěcena r. 1786. Od r. 1857 do r. 1952 byla přistavěna věž, zvětšena okna, postavena předsíň ke vstupu a přistaveno venkovní schodiště na kruchtu. Nejstarším mobiliářem jsou dvě novogotické tabulky na čísla písní a křtitelnice. Původní oltář byl odstraněn. V roce 1979 se zřítily v kostele kazatelna pod tehdejšími zdejšími vikáři a nyníjším židenickým farářem. Za kostelem je hřbitov s cennými náhrobky celé první farářské rodiny. Za zmínku stojí i to, že syn prvního faráře se oženil s dcerou mlynáře, aby ekonomicky pozvedl rodinu. Moderní doba se projevila i tím, že jsme cestou k vyhlídce k rybníku Krvavec minulí psi hřbitov. Po pohoštění ve sborových místnostech jsme se rozloučili a vraceli jsme se domů s nadějí, že v příštím roce navštívíme další toleranční sbory a modlitebny Vysočiny.

Alena a Jiří Novákovi

ŽILI MEZI NÁMI

Rozloučení s Rudolfem Pellarem

10. září 2010 se ve strašnickém krematoriu loučila veřejnost i rodina s překladatelem a šansoniérem Rudolfem Pellarem (29.2.1923 Púchov - 4.9.2010 Praha - Vinohrady). Kázáním posloužil jeho synovec ThDr. Pavel Keřkovský:

Ze smutečního oznámení nám zaznívá starověká píseň biblického žalmisty: „Sudiž mne, Hospodine, podle spravedlnosti mé a podle nevinnosti mé, kteráž při mně jest.“ (Ž 7,9) Připojme k této písni biblický text, který vystihuje část životního příběhu Rudolfa Pellara: „Síla má a písnička má jest Hospodin, on byl můj vysvoboditel.“ (Ž 118,14) Obě písně jsou prosbou i výzvou - „sud' mne, Hospodine“, ale zaznívá z nich též naděje a důvěra v boží milosrdenství a vysvobození - „on byl můj Vysvoboditel.“

Žalmy provázely Rudolfa Pellara již od dětství, žalmy a bratrské písně v evangelických kostelích v rodném Púchově na Slovensku, v Jihlavě a pak v Brně. Zpíval je se svými rodiči Rudolfem a Marií a sestrou Melánií. Písně ho provázely životem i později, např. písně rómské, které připomínají bolesti a radosti života. Později v Praze zpíval šansony, z nichž v době husákovské normalizace zaznívalo: „člověk někdy cítí stesk jak varhany, že je lidský žití špatně napsaný.“ Rudolf je zpíval s nadhledem a s nadějí v hlase v Umělecké besedě, kam jsme mnozí pravidelně chodili pro povzbuzení a sílu do dalších dní. Mnozí chválili jeho hlas, a on s humorem sobě vlastním tvrdil, že ho zdědil po dědečkovi, který byl proslulý svým důstojným liturgickým zpěvem v luterském sboru v Hrubé Vrbce na Slovácku.

Síla Rudolfova projevu však netkvěla jen ve zděděném hlase. To naznačuje starozákonní písnička: „Síla má a písnička má jest Hospodin.“ Poselství této písně náleželo integrálně k Rudolfovu životu, protože tušil něco o božím majestátu, a blížil se k němu čapkovským civilním způsobem, velmi podobně jako Tomáš G. Masaryk. Proto Rudolf Pellar rád interpretoval Čapkovy Hovory s TGM. Masaryk hovořil o reverenci, to znamená o úctě k Bohu, která je výzvou k čestnosti a poctivosti. Tuto reverenci jsme všichni u Rudy Pellara zažili. Vyvěrá také z jeho písní. Civilně čapkovský majestát reverence zaznívá z Rudolfovy četby literárních textů v rozhlase, a též z jeho kazet pro nevidomé pro evangelickou Diakonii. Majestát vyzařoval také z jeho četby biblických textů při ekumenických bohoslužbách i na čistě evangelické půdě, konkrétně třeba na pohřbu mého otce. Majestát reverence zazníval z jeho zpěvu ve španělské synagoze v Praze, kam rád a pravidelně chodil zazpívat, aby se postavil před tvář boží.

Mistr zpěvu i vytříbeného českého slova Rudolf Pellar s manželkou Lubou v sobě spojovali evangelickou a židovskou tradici, jak o tom svědčí i jména, která vybrali pro své tři syny – Šimona, Rubena a Lukáše. Rudolf a Luba obohatili tyto dvě rodové tradice ještě o další hlasy, a to společnými překlady z německé a hlavně americké krásné literatury. I tu některá díla svědčí o civilní reverenci, zejména knihy Williama Faulknera, které se zabývají problémem požehnání i prokletí v civilním životě. Pochodeň hledání mezilidského porozumění Luba i Rudolf předali mladším členům rodiny, a stali se inspirací i pro jiné. To je dobré poselství jejich společného životního příběhu. Sám jsem strýčka Rudu poznal jako laskavého a skromného člověka, který dovedl naslouchat.

Rudolf Pellar odešel z tohoto světa s prosbou i vděčnou výzvou, v rozpoložení, které svědčí o duchovním zápase, ale též o naději: „Sudiž mne, Hospodine, podle spravedlnosti mé a podle nevinnosti mé, kteráž při mně jest.“

Svatý Bože, vyznáváme, že bratr Rudolf odešel v důvěře v milosrdné rozsazení toho, co se nezdařilo, i toho, co se zcela zjevně zdařilo a přetrvává. Doufal v odpuštění toho, na co se vzpomínat nemusí. Odešel nasycen dny, v plnosti života. Prosíme, odpusť bratru Rudolfu Pellarovi jeho viny, a odpusť i to, co jsme my jemu zůstali dlužni slovy i činy. Prosíme za všechny umělce, ať se jejich umění stává službou a pomocí pro druhé; prosíme za ministra -

česky služebníka - kultury, a všechny ostatní politiky, ať slouží dobrým věcem. Prosíme i za nás ostatní, dej, ať také poznáváme své viny, ať také rozhodujeme spravedlivě a jsme činitelé naděje a pravdy. Dej, ať nepodléháme korupci pravdy ani umění. Před tvou tvářící si uvědomujeme, že nevíteží majestát smrti a zapomnění. Z neviditelného světa tvé přítomnosti k nám zaznívá hlas proroka Izajáše, hlas tichý a jemný: „Síla má a píseň a spasení mé jest Bůh Hospodin.“ (Iz 12,6)

Pavel Keřkovský

Rudolf Pellar - subjektivně

Možná by se mezi námi ještě našlo dost pamětníků, kteří se s Rudolfem Pellarem poznali v Blahoslavově domě, když sem ve 40. letech minulého století chodil na bohoslužby a do sdružení. Já sám takovou bezprostředně osobní vzpomínku podat nemohu, protože během mých „teens“ už nebyl v Brně. Zato mi v živé paměti utkvělo pozdější setkání s ním, i když vlastně zprvu jen na vlnách rozhlasu.

V polovině let padesátých bylo dusno v celé zemi, a ještě dusněji v komunistickém pohraničním městečku, kde i náš sbor a fara byly vystaveny tlakům a hrozbám ze strany podjatého okolí i politické policie. Zlověstně na nás působil nástup 1. tajemníka A. Novotného do funkce prezidenta, v rádiu vládla ideologie třídní nenávisti, vyvažovaná poklesle lidovou zábavou; nejfrekventovanějším hudebním žánrem byla tehdy řízná dechovka a donekonečna omílaný folklor.

Jednou jsme však zjistili, že v kterémsi vysílacím čase bývá dost pravidelně do běžného rozhlasového podprůměru přece jen vpuštěn zajímavý nový pořad, zvaný Písničky u klavíru: komorní formát šansonu v uvolněném podání Rudolfa Pellara. Nic o zářných zítřcích, žádná křeč falešného kolektivismu, ale klidná, laskavá reflexe všední skutečnosti lidských bytostí, prostá a přitom navýsost poetická. Trochu filozofie, trochu humor, vždycky dech svobody. V té době skoro neslýchaná věc. Bylo to jako když do zamořeného ovzduší zavane svěží větrík odněkud docela odjinud, a najednou se dá přirozeněji dýchat. Zpěvák nám byl důvěrně blízký na dálku. Dodneška jeho písničky posloucháme s potěšením, ale to, čím Rudovo podání přesahovalo naše tehdejší ghetto, je prostě už neopakovatelné.

Tato osobní vzpomínka na dávno zašlé časy ilustruje jen docela uzoučkou výseč z Pellarova širokého záběru kulturního, uměleckého a lidského, jak nám její ostatní nedávno připomněla řada hodnotících nekrologů v kulturních rubrikách médií.

Jednomu váženému teologovi, jehož autorita byla v Brně významná, kdysi v padesátých letech bezděčně unikl povzdech: „Jestlipak ten nadaný muž nezapomněl, že vyrostl u Božího slova, a že prostorem pro jeho první múzické krůčky bylo společenství sboru? Kéž by teď svým talentem Pánu Bohu sloužil...“ Takové otázky nepodceňujeme. A bratr Pellar na ně odpovídal nejen ve svém autobiografickém vyprávění („Nejdřív se musíte narodit“, viz recenzi

v loňském Setkávání, str. 161), ale v celém svém odpovědném přístupu k životu, světu, kumštýřské tvorbě. Volil vždycky jen role, za které mohl ručit.

I další takové křesťany – např. hudební skladatele, psychology, astronomy, operní pěvce, lékaře – jsme pak postupně ještě potkávali na rozhlasových vlnách (i jinde), a s úžasem odhalovali jejich inkognito. Čím vším obohacují někdy tento svět „externí“ služebníci Boží jako zvláštní výsadek, který v rozvrácené sekulární zemi skrytě vytyčuje území svrchovaného Panovníka!

Ctirad Novák

LIDÉ VE SBORU

Brno I

1.11.	Tomáš Baxant	86 let
3.11.	Vlastimila Kejdušová	87 let
7.11.	Jana Jankurová	30 let
9.11.	Marta Mottlová	70 let
10.11.	Otilie Janková	86 let
11.11.	Eva Šimková	78 let
13.11.	Anna Boučková	10 let
16.11.	Kornelie Křehlíková	82 let
18.11.	Miloslav Kužela	84 let
19.11.	Klára Přikrylová	20 let
27.11.	Věra Kovářová	80 let
19.11.	Vojtěch Kundera	10 let
29.11.	Josef Matocha	76 let
30.11.	Milada Kelblová	88 let

Pokřtěni byli:

3.10. Zuzana Šajgalíková, nar. 2009

Oddáni byli:

9. 10. Šimon Trusina
a Gabriela Doleželová
10.10. Jiří Holeček a Helena Vrbová

Rozloučili jsme se:

25.09. PhDr. Helena Firbasová,
nar.1921

Brno II

3.11.	Jana Vláčilová	76 let
5.11.	Jana Petrjánošová	50 let
9.11.	Vratislav Mika	80 let
10.11.	Jiřina Folwarczná	83 let
11.11.	Vlastimila Petráňová	90 let
11.11.	Blahoslav Váňa	85 let
11.11.	Libuše Pokorná	85 let
11.11.	Miloslav Břenek	80 let
12.11.	Jakub Husák	70 let
13.11.	Drahomíra Kafková	76 let
15.11.	Miloslav Koutný	86 let
15.11.	Eva Melicharová	70 let
19.11.	Milada Wurmová	88 let
20.11.	Blanka Matyášová	87 let
21.11.	Bohuslava Krystíková	90 let
22.11.	Miriam Havlíková	30 let
24.11.	Karolina Pliskvová	40 let
26.11.	Miloslav Petráček	85 let

Pokřtěn byl:

19.9. Dominik Absolon, nar.2010

Rozloučili jsme se:

18.9. Jiří Pokorný, nar.1921

**Požehnán buď Panovník, den ze dne za nás nosí břímě.
Bůh je naše spása. Ž 68,20**

Listopadové hudební nešpory

Konají se v neděli 7. listopadu 2010 v 19.30 hodin v Červeném kostele v Brně. Účinkují: Capella Moraviae, umělecký vedoucí Josef Gerbrich. Program: vokální skladby renesančních mistrů 16. a 17. století. Biblické zamyšlení: Mgr. Štěpán Hájek. Dobrovolné vstupné bude věnováno o. s. Naděje v Brně. Projekt se koná za finanční podpory Jihomoravského kraje a statutárního města Brna.

Kavárnička

- 3.11. O Sokole – bratr Michal Doležel
- 10.11. Účinkují studující konzervatoře
- 17.11. Státní svátek
- 24.11. Vyprávění bratra faráře Jana Pokorného

Odpoledne Křesťanské služby v Brně I

První adventní neděli prožíváme tradičně v našem brněnském sboru úplně celou společně. Konají se pravidelné bohoslužby v Betlémském a v Červeném kostele a pak zajímavý odpolední program. Ten začíná ve 14 hodin v sále V. Pokorného na Opletalově ulici. Sestry (a také dva bratři) z Křesťanské služby se postarají o výborné pohoštění, kterým by rádi oplatili velmi milé pohostinství připravované mladými rodinami či skauty při rodinných a skautských nedělích během roku. Tématem odpoledního setkání totiž bude právě vztah mezi generacemi ve společenství sboru. Přednášejícím bude bratr farář Jan Trusina, který se na vzájemnou odpovědnost a vstřícnost mezi starší a mladou generací podívá také z biblického hlediska.

Jeho přednáška a následná beseda určitě zaujme jak mládež, tak nezaměstnanější střední generaci i ty starší.

Srdečně jste všichni zváni – 28. listopadu ve 14 hodin do sborového sálu.

Klub otevřených dveří

- 4. 11. Být dobrou mámou – Katka Cahlíková** nejen o výchově dětí podle stejnojmenné knihy.
- 11. 11. Víra a herectví** – Každá profese má své klady a zápory. O co jde v herectví, nám přijde vyprávět herečka a maminka Eva Ventrubová.
- 18. 11. Jak přežít krizi? – Iva Komárková** o svých životních zápasech bojevaných vírou a modlitbou.
- 25. 11. Výroba adventních věnců** – Pod vedením úžasně kreativní maminky a učitelky **Jany Kvasničkové** vám pod rukama vykvete kouzlo adventu.

Setkání se konají v prostorách sboru Brno I, Opletalova 6 od 10 do 12 hodin.

Brno I

Říjnové staršovstvo s radostí přijalo zprávu, že sestře Melicharové bylo prodlouženo povolání za pastorační pracovníci o další dva roky. Pozastavili jsme se nad slabou účastí na rozhlasovém přenosu, který měl jinak velmi dobrý ohlas. Bylo příčinou pouze to, že jsme začínali o hodinu dříve? Výlet nedělní školy se vydařil, vzhledem k chladnému počasí však byla nižší účast. Na první večery kurzu Alfa přišlo v průměru 10 hostů. Nové uspořádání www stránek se líbí a náš dík patří bratru Richardu Sklenaříkovi, který na nich během prázdnin strávil mnoho času. V našem sboru bylo otevřeno středisko Dědictví reformace, slavnostní zahájení však bylo z Prahy organizačně špatně připraveno (přišli pouze tři lidé). Bylo rozhodnuto požádat o stavební povolení k opravě plotu a brány na Pellicově.

Jiří Gruber

Brno II

V průběhu měsíce září se obnovila všechna běžná shromáždění v týdnu, která ve sboru pořádáme v mimoprázdninové době. Některé rodiny s dětmi a Nedělní škola se setkaly na zdařilém víkendovém pobytu začátkem října. – Ve sboru zahájila práci nová kazatelka – vikářka Alexandra Hauserová. – Kdo zastoupí sbor Brno II v kuratoriu letního střediska Blažkov? – K výhledu na připravované události a setkání sbor připojí očekávaná společná shromáždění konaná spolu s Brnem I ve vánočním (26.12.) a novoročním (2.1.) období. – Do náročné debaty o personálních záležitostech rušivě zasáhla porucha osvětlení v místnosti, kde staršovstvo zasedalo. Možná to byla naléhavá připomínka, že osvětlení místnosti pamatuje víc než tři a půl desítky let intenzivního provozu a vyžaduje si kvůli tomu právem novou pozornost staršovstva odpovědného za dobrý stav i zařízení sborových prostor. Staršovstvo tato fakta bere na vědomí.

Jaroslav Vítek

Brno - Židenice

Staršovstvo zhodnotilo poslední dvě sborové akce (hudební víkend s celocírkevním kantorem L. Moravetzem v září a zvláště vydařený sborový výlet po tolerančních modlitebnách na Vysočině v říjnu) a vyslovilo poděkování všem, kdo se podíleli na jejich organizaci. Dále jsme se věnovali programu ve sboru v následujících měsících, mimo jiné i oblíbeným pátečním sborovým večerům s hosty (ten nejbližší bude 19.11. ve 20:00, hovořit bude P. Kalus o práci Krizového štábu Diakonie ČCE). – Poděkovali jsme R. Špačkové a jejím prostřednictvím také mládeži za vymalování a další úpravy interiéru v suterénu modlitebny, které dodaly tomuto prostoru přívětivou atmosféru. Ocenili jsme také úsilí, s jakým se noví kostelníci pustili do práce ve sboru. – Naplánované opravy ve sboru nejdou takovým tempem, jak bychom si představovali, aktuálně je navíc potřeba urychleně opravit prasklý dešťový svod na kostele.

Libor Švanda